

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič A Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 800 vrst A Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Narodu Jugoslavije

Proglas Jugoslovenske radikalno kmečke demokracije

Beograd, 3. maja. Začasni glavni odbor JRKD je izdal naslednji proglas o osnovanju nove politične stranke Jugoslovenske radikalno kmečke demokracije:

Z ustavo 3. septembra 1931 je ustvarjena široka osnova za najpopolnejše sodelovanje naroda pri nadaljnjem izvajanju in končni izvedbi velikega nacionalnega programa, kateremu so udarjeni temelji z manifestom Nj. Vel. kralja dne 6. januarja 1929. S to ustavo je podana zdrava osnova državnega življenja in zagotovljen pogoj za velik polet in veliko nacionalno bodočnost kraljevine Jugoslavije.

Pri volitvah dne 8. novembra 1931 in 3. januarja 1932 je narod vsestransko sprejel in potrdil novi politični red in pokazal svojo odločnost, da sodeluje na njegovem izvajanju in popolni izvedbi. Blizu dva in pol milijona volilcev je spregovorilo navdušeno in odločno, da mora biti narodno in državno življenje prežeto s čisto jugoslovensko mislijo narodnega edinstva in čuvanja državne celine. Načelo svobode, enakosti in enakopravnosti vseh jugoslovenskih državljanov je našlo svoj močnejši izraz v ustavi in splošno odobravanje vsega naroda.

Volitve v Narodno skupščino in senat pomenijo odločnost naroda za novo politično grupiranje, ki bi imelo nalogo, da ustvari naši velik kraljevini

program in da določi sigurno osnovo za nadaljnji pravilni in zdrav razvoj naše države, ustavnosti in parlamentarizma. Narod je pravilno ocenil, da so stare stranke izvršile svojo zgodovinsko nalogo in da edinstvo naroda in države zahtevata tako strankarske formacije, ki bodo zbrale vse pozitivne moči našega naroda in se naslanjale na široko celino države.

Da bi se jugoslovenska politika mogla uspešno izvajati s polnim in stvarnim sodelovanjem naroda, da bi bila vlada neprestano v tesnih stikih z narodom pri izvajanju svojega programa in reševanju vseh velikih državnih, nacionalnih, kulturnih in socialnih problemov, da bi se oni, ki zastopajo narod, lahko naslanjali na politično zbrano moč naroda, je potrebno, da se organizira močna politična stranka na načelu državnega in narodnega edinstva.

Podpisani senatorji, narodni poslanci in kandidati smo se v težnji, da čim bolj služimo državnim in narodnim interesom in čim bolj koristneje pomagamo narodu v sedanjih težkih gospodarskih prilikah, odločili, da pristopimo k osnovanju nove politične stranke, močnejše in sposobne, da lahko prevzame odgovornost za vodstvo poslov.

V to stranko morajo vstopiti vsi oni, ki so navdahnjeni z načeli novega političnega reda brez ozira na svojo versko, plemensko ali prejšnjo strankarsko

pripadnost, da se zberejo na pozitivnem in aktivnem sodelovanju, da s svojim ustvarjalnim delom doprinesejo k popolnemu uveljavljanju narodnega edinstva in ojačanju naroda in države.

V to svrhu smo sprejeli načela, na katerih mora biti izdelan program nove stranke in sprejeli statut, po katerem se mora izvesti organizacija stranke. Iznašajoč program in statut naše stranke pred narod smo uverjeni, da bomo našli popolno soglasje ter pozivamo vse k prijateljskemu sodelovanju, da bi se mogla organizacija nove velike Jugoslovenske radikalno kmečke demokracije izvesti v najkrajšem času in s tem ojačati obstoj in ureditev našega novega političnega življenja. Prepričani smo, da bo tako ustvarjena organizacija združila k sodelovanju vse pobornike narodnega edinstva in prave čuvanje državne celine in da bo v najkrajšem času v stanju, da skliče svoj prvi državni kongres, ki naj sprejme končni statut in program ter ime stranke in ustvari organizacijo, pripravljeno in sposobno, da služi velikim in osnovnim misli jugoslovenske nacionalne politike: Vse za kralja, narod in državo.

V Beogradu, 1. maja 1932.

Predsednik začasnega odbora JRKD: Nikola Uzunović, minister na razpolož. Sledje podpisali članovi začasnega glavnega odbora JRKD, senatorjev in poslancev.

Briandov duh zmaguje

Izid nedeljskih volitev je izraz pomirljivosti v duhu pokojnega Brianda

Pariz, 3. maja. Končni rezultat nedeljskih volitev potrjuje, kar so kazali deloma že prvi rezultati, da so se francoski volilci preorijentirali na levo. Najznačilnejše na tem je dejstvo, da značijo te volitve prav za prav koncentracijo zmerne levece ter da sta izšli proti vsemu pričakovanju iz volilne borbe poraženi skrajna desnica in skrajna levica. Glede na vznemirjenje, ki ga je izzvala Hitlerjeva zmaga na Pruskem, je bilo vsakega mnogo prej pričakovati, da bodo francoski volilci krenili na desno in tako podprli one kroge, ki so se zavzemali za politiko skrajne opreznosti in nepopustljivosti napram Nemčiji. Toda pokazalo se je, da je zmagal v Franciji duh pokojnega Brianda, tega največjega apostola miru. To dejstvo podčrtava tudi vsi svetovni listi, ki vidijo v tem dober znak za nadaljno delo na

konsolidaciji miru v Evropi. Briandisti so zmagali tako rekoč na vsej liniji in bodoča vladna večina se bo morala po dotedanjih volilnih rezultatih mnogo bolj kot dotedaj pomakniti na levo. Radikalni socialisti so ohranili vse svoje pozicije in si že pri prvih volitvah priborili 7 novih mandatov. Tudi v ožjih volitvah, ki se bodo vršile prihodnje nedelje, je pričakovati velik uspeh levičarskih skupin, ker imajo levičarski kandidati skoro povsod, kjer se bodo vršile ožje volitve, precejšnjo večino napram desničarskim. Vrh tega je treba računati s tem, da se bodo manjše socialistične frakcije, ki nimajo izgleda na zmago, pri ožjih volitvah priključile večjim socialističnim skupinam s tem, da bodo umaknile svoje kandidature na korist socialističnih kandidatov in tako onemogočile izvolitev desničarjev.

Amerika išče rešitve v inflaciji

Povečanje obtoka bankovcev za 9 milijard in znižanje tečaja dolarja

Washington, 3. maja. Reprezentančna zbornica in senat sta večeraj odobrila ukrepe, v katerih mislita, da pomenijo konec vladajoče gospodarske depresije in izhod iz sedanjega gospodarske krize. Rprezentančna zbornica je sprejela zakon, ki predvideva povišanje denarnega obtoka za 9 milijard dolarjev. Obenem je bil

sprejet takozvani Fletsherjev zakon, po katerem naj se tečaj dolarja zniža na stopnjo iz leta 1926 in na tej višini stabilizira. To pomeni pričetek inflacije, proti kateri sta se predsednik Hoover in vlada odločno borila. Ni izključeno, da bo zaradi tega prišlo do spora med vlado in zbornico.

Tardieujevi pogoji za razorožitev

Francija zniža svoje oboroževanje, če prevzameta Amerika in Anglija jamstvo za varnost

London, 3. maja. Ženevski diplomatski dopisnik »Daily Telegraph« poroča svojo listo, da je dal Tardieu o priliki svojega zadnjega bivanja v Ženevi jasno razumeti, da je Francija pripravljena znižati svoje oboroževanje, če dasta Amerika in Anglija gotove garancije za zaščito varnosti. Dopisnik pa naglašja, da so pogoji, ki jih je stavil Tardieu tako za Anglijo kakor za Ameriko nesprejemljivi.

Tardieu je zahteval, naj se Amerika obveže, da bo takoj prekinila vse trgovinske odnose z vsako državo, ki bi jo Društvo narodov proglasilo za napadalno in ki bi kršila obstoječe mirovne pogodbe. Amerika bi morala prevzeti to obveznost ne glede na to, la ni članica Društva narodov. Z drugimi

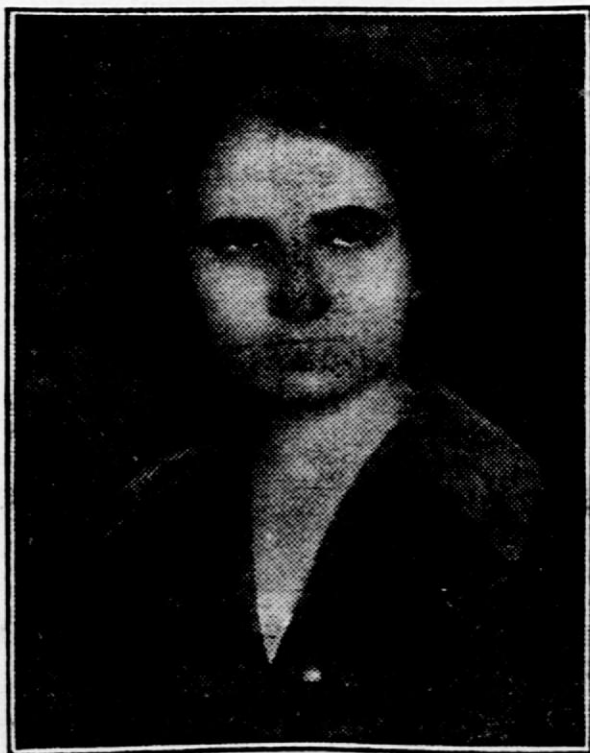
besedami Tardieu je zahteval, da se tudi Amerika pridruži v vsakem primeru gospodarskemu bojkotu, ki bi ga proglasilo Društvo narodov. Glede Anglije je Macdonald zahteval, da se mora obvezati, da bo dala vse svoje mornarice na razpolago Društvu narodov za izvajanje gospodarske blokade. Po mnenju angleških diplomatskih krogov so te zahteve tako dalekosežne važnosti, da jih je treba ne samo podrobno proučiti, marveč tudi do zadnje podrobnosti in skrajno previdno formulirati. Zaradi tega za enkrat na tej osnovi tudi še ni bil dosežen noben sporazum in je celo pričakovati, da bosta Amerika in Anglija stavili protipredloga.

čajo, drugo kategorijo tvorijo dotizniki, ki plačajo šole na tožbo, tretja kategorija pa našteva ljudi, ki plačujejo svoje dolgovne neredno. Knjiga obsega 150 strani, a vsaka dva meseca bo izšel dopolnilni zvezek.

Ta knjiga je vsekakor tudi značilno znamenje sedanjega doba. Zelo dvomljivo pa je, ali bo ta knjiga dosegla svoj namen in ali bodo zaradi tega mariborski trgovci prej prišli do svojega denarja. Nobenega dvoma ni, da bo s to knjigo le še povečano nezaupanje in socialni prepad med posameznimi sloji se bo še bolj poglobil. Baš oni, ki imajo največ interesa na tem, da se obnovi zaupanje, ga na ta način rušijo.

Milena Atanacković

hčerka srbskega generala in večkratnega ministra, je po maturi študirala politične vede v Švici. Po osvobođenju se je udeleževala na socialnem polju, bila nekaj časa nameščena pri beograjski mestni občini, potem pa v ministrstvu socialne politike in narodnega zdravlja, kjer vodi zdaj odsek za zaščito dece in matere.

Med domačimi in inozemskimi feministinjami zavzema odlično mesto in je celo v odboru Mednarodne alijanse za žensko volilno pravico. Od lanske skupščine je tudi podpredsednica ženskega saveza.

Poročala bo drevi ob 18. v Delavski zbornici o XVI. konferenci Mednarodnega urada dela, kamor je bilo delegiralo ministrstvo socialne politike in narodnega zdravlja.

Letalska nesreča v Pragi

Praga, 3. maja. AA. ČTK poroča: Dve vojaški letali sta zadela druga v drugo. Nesreča se je pripetila nad letališčem v Pragi. Oba pilota sta bila ubita.

Posledice tajfuna

Manila, 3. maja d. Kakor poroča list »Philippine Herald«, je zadela otok Sulu velika vremenska katastrofa. Mesto Jolo, sedež sultana otoka Sulu in najvarnejše pristanišče tega otoka, je tajfun skoro do dve tretjini razdejalo. V pristanišču Cagye, kjer je vihar prav tako podrl večje število hiš, je zagnal tajfun tri parnike na plitvino. Parnik Remedios se je potopil in o usodi njegovega moštva ni ničesar znanega. Doselej je morje naplavilo na kopno samo trupla nekega oficirja, mornarja in neznane ženske.

Tudi Filipinski otoki razdejani

New York, 3. maja. AA. Po poročilu iz Manile na Filipinskih otokih je strahovit vihar uničil mnoge naselbine na otokih Sulu.

Nemški generali bi zopet radi delali politiko

Berlin, 3. maja. AA. V južnonemških listih so izšla poročila o tem, da zahtevajo vodilni generali nemške narodne obrambe odstop notranjega ministra Groenerja. Temu odstopu naj bi sledila temeljita izprememba državnega kabineta. Listi so poročali, da je za to izpremembo tudi vodja urada državnega predsednika državni podtajnik Meissner. Meročajni krogi izjavljajo, da so te vesti brez podlage.

Turki v Moskvi

Moskva, 3. maja. AA. Komisar Kalinin je priredil banket v čast predsednika turške vlade Izmet paše in turškega političnega poslanstva. Na banketu s bili vodilni državni sovjetske Rusije, kakor Stalin, Molotov, Vorokilov, Litvinov, Karakan in drugi. Listi so zadovoljni z razvojem turško-sovjetskih stikov.

Smrt uglednega nemškega sportnika

Berlin, 3. maja. AA. Predsednik Union kluba grof Hubert Westphalen je umrl v 60. letu življenja. Zadel ga je srčna kap. Union klub je vrhovna organizacija nemškega konjskega sporta.

Čoln brez potnikov

Pariz, 3. maja. AA. Na obali blizu Tunisa so našli ostanke po vsej priliki nemškega zločivnega čolna. Čoln je bil zgrajen za tri osebe. Na dnu čolna so našli opremo pogumnih potnikov. O usodi ponesrečenecv ni še nobenih podatkov.

Uboj zaradi pesmi

Düsseldorf, 3. maja. AA. V neki tukajšnji kavarni so bili krvavi izgredi, ker je skupina francoskih artistov zapela francoske pesmi. Sin lastnika kavarne je streljal iz revolverja in ranil francoskega igralca. Tako nato ga je policija aretirala, obenem pa je prišla tudi nekega Rusa in nekega francoskega igralca, ker sta sodelovala pri tepežu.

Grafična „zverina“ ustoličena

Ob palači grafičkov je bila danes dopolnena posebna slovesnost, dogodek, kakršnega je videla Ljubljana danes še prvič. Na vogalu palače stoji visoko »zverice«, ki segajo do vrha palače. Ob 10.30 so pripeljali pod ta oder »obsojenca«, da ga po vseh pravilih obesijo in dvignejo pod nebo. Toda ceremonija seveda ni bila prav nič žalostna in grozna, bila je le tih ter skromen praznik naših črnih umetnikov. Emblem svoje umetnosti so pa dvigali na njegov prestol brez govornar, ginja, godbe in podobnih komedij.

Mojster Smrkol je lastnoročno vrgel »zverino« vrv za vrat in zadrnil jankajo, stavbnik g. Kronek je vodil s polirjem g. Skubicem dviganje. Oder je postavila Ljubljanska gradbena družba. Prisostvoval je tudi kipar Jurković in seveda Ljubljancani v častnem številu, ki so opazovali dogodek ves čas z velikim zanimanjem. Črne umetnike sta zastopala gg. tajnik štruktaj in naš Kosern. Slednji je neumorno fotografiral vse faze dogodka.

Ob 11.15 so delavci začeli vrteti ročno stavbo dvigalo in krlati lev je polagoma sletel pod nebo, kot da je oživel. Čez pet minut je bil že pod vrhom palače. Delavci so plezali ob levu pod vrh ter pazili, da se ni obtočkel. Pod vrhom so ga polagoma spustili na oder, potem pa potisnili v nišo, kjer zdaj že stoji in oznanja slavo umetnika, mojstra in marljivost naših grafičkov, ki so si zgradili krasno palačo povsem po pogovoru »zrno do zrna pogoda, kamen do kamna palača«. Z močnimi železnimi vezmi so se pritrdili leva v nišo, ko bodo pa podrii oder, pride lepa umetnina v polni meri do močnega izraza.

Kaznovan avtomobilist

Te dni je v Ljubljani policija ustavila avtomobil z lanskim evidenčnim številko. Avtomobil je policija zasegla, njegov lastnik, ki je iz Kamnika, je pa bil povabljen na policijo. Avto bo zdaj pregledala posebna komisija, lastnik bo moral posebej plačati pregled, za kazni pa dvojno takšno in še evidenčno številko. Policija opozarja lastnike avtomobilov, da bo tako postopala v bodoče proti vsem, ki še niso prijavili svojih motornih vozil oblasti.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 238.02 — 2299.38, Berlin 1339.47—1350.27, Bruselj 791.20 do 796.14, Curih 1097.35 — 1102.85, London 206.34 — 207.94, New York ček 5618.38 do 5646.64, Pariz 222.54—223.66, Praga 167.22
INOZEMSKE BORZE
Curih: Beograd 8.95, Pariz 20.285, London 18.85, New York 514.4/4, Bruselj 72.10, Milan 26.53, Madrid 40.60, Amsterdam 208.50, Berlin 122.35, Sofija 9.73, Praga 15.24.

„Črna knjiga“ mariborskih trgovcev

Seznam dolžnikov, ki vzbujajo splošno ogorčenje — Mariborčani dolgujejo trgovcem nad 2 milijona

Maribor, 3. maja. V Mariboru se je te dni pojavila čudna knjiga, ki je, kakor morda še nobena druga, vzbudila v najširših slojih silno ogorčenje. Gre za takozvano »črno knjigo«, v kateri so zabeleženi vsi dolžniki mariborskih trgovcev. Trgovci se zagovarjajo, da so bili prisiljeni seči po tem sredstvu, ker bi drugače sploh nikdar ne prišli do svojega denarja.

V knjigi se uvodoma navaja, da so mariborski trgovci izgubili v zadnjih desetih letih nad 25 milijonov dinarjev, ker dolžniki svojih obveznosti niso poravnali. »Črna knjiga« navaja 1700

imen, torej okrog 5 odstotkov mariborskega prebivalstva. Če se k temu prištejejo še rodbinski člani, se to število gotovo potrojilo, tako da imajo mariborski trgovci s črno piko označenih 15 odstotkov vsega mariborskega prebivalstva.

Skupna vsota, ki jo po tej knjigi dolgujejo ljudje mariborskim trgovcem, znaša nekaj nad 2 milijona dinarjev. Največji dolg znaša 23.000 Din, ostali dolžniki pa so zabeleženi večinoma z manjšimi zneski. Vsi dolžniki so razdeljeni v tri kategorije. V prvi kategoriji so oni, ki svojih dolgov sploh ne pla-

Razstava kaktej in stekla

Atena otvori jutri v kazinski dvorani krasno aranžirano razstavo

Ljubljana, 3. maja.

V veliki dvorani Kazine je danes v resnici riskantno vrvenje. Kjerkoli se dotakneš in iztegneš, že te zbodejo trnji kaktej in prav oprezo moraš hoditi, da ne prevrneš dragocenega kozarca, ki jih dame z vso naglico aranžirajo v lepah vitrinah. Jutri ob 9. namreč »Atena« otvori svojo razstavo kaktej in stekla, ki bo odprta le tri dni. Se nikdar nismo videli zbranih toliko kaktej in sukulent, saj so cele zbirke razstavljale mestna vrtnarja, trdijo Korzika in Herzmansky, s celimi zbirkami so pa zastopane tudi ga. Liza Maerjeverja, gospa Lindnerjeva, gospa Lončarjeva, g. Tuječ, g. Deu, tajnik Kmetijske posojilnice, najemnika »Emonec«, gg. Dolničar in Preskar ter dolga vrsta drugih ljubiteljev teh interesantnih in tako modernih in dekorativnih rastlin. Sijajno jih je aranžiral ravnatelj mestnih nasadov g. Lap, ki jih je deloma v velikih kupačkih posadil kar v zemljo, druge pa slikovito razsvetlil po mizah in etažerah. Mnogo rastlin tudi cvete in v tej pravi velikomestni razstavi kaktej je tudi mnogo dragocenih redkosti.

V lepah starih in modernih vitrinah je pa ehanjeno različno prekrasno starinsko in moderno steklo vseh dob, krajev in okusov. Zastopano je tudi steklo naših domačih steklarov s Pohorja, Posavja in Gorjancev, dominira pa češki kristal in pa dekorativne mnogobarvne čaše iz dobe empira in biedermaierja. Dame so razstavile tudi razne stare in nove vezenine s perlam in slike na steklu, delo kmetičkih slikarjev, pa tudi velikih starih umetnikov.

Na estradi je veliki izredno učinkovit aranžma znane firme Ant. Krisper, kjer je z največjim okusom znani aranžer g. Ko-

ser slikovito razsvetlil najrazličnejšo steklenino domačega izdelka in tudi tujih tovarn, razen tega je pa učinkovitost aranžmaja povišal še z lepimi kakteji in razno posodo za nje. Med seboj tekmujejo tudi naše odlične tvrdke Agnola, Čehosteklo in Klein, ki so pokazale, da nam lahko potrežijo z vsem, kar nudi v stekleni svet. Trdka Eberle razstavlja stekleno bijouteirijo, firmi Gregorič in Adria pa najmodernejše steklenice za pariem. Znanе zbirateljice stekla ga. Lenarčičeva z Verda, gospa primarija dr. Gregorič, mestnega fizika dr. Rusova, bančnega direktorja ga. Krofotova, dr. Verčanova, dvorna dama dr. Tavčarjeva, Burianova, Mlečnikova dr. Egon Stareta, Marčecova, ga. Franzlova, Kokaljeva, Gabrova, uršulinke, dr. Zarnikova, Grasellijeva, a tudi g. Račić in mnogo drugih dam je poslalo svoje lepe zaklade. Vsakega bo to bogastvo presenetilo, saj nismo imeli niti pojma, da smo lastniki tako velikega števila redkih in zanimivih dragocenosti.

Med drugimi stvarmi pa moramo poveljati tudi naše vrtnarje, namreč trdke Korzika, ki je med drugimi stvarmi razstavila zelo praktično etažero za kakteje s policami iz raznega stekla ter efektinim akvarijem, trdka Herzmansky pa izredno lepo zbirko kaktej v najdekorativnejših modernih posodah. Več modernih vitrin je posodila gospa Naglasova, s čipkami je pa ravnatelj g. Račić dekoriral in povišal učinek vse razstave. Otvoritve razstave bo jutri ob 9., a popoldne nameravajo dame privediti na razstavi čajanko.

Besedo imajo naši čitatelji

Operni teksti

Pred leti je izhajala zbirka slovenskih opernih tekstov, ki pa je — že — prenehala. Dasi se še opere »Sevilski brivci«, »Prodana nevesta«, »Tosca«, »Aida« in druge večkrat uprizorjajo — tudi »Rusalka« je izšla kot poslednji zvezek, — se vendar te knjižnice nikjer več ne vidi, dasi jih je gotovo še dovolj v zalogi. Zakaj jih ne dobi gledališka blagajna in biljeterji, da bi jih prodajali? Ali se ne bi našel podjeten knjigotrožec ali tiskarna, ki bi oživela in nadaljevala to zbirko, vsaj za opere, o katerih je pričakovati daljšega življenja, kot n. pr. Turandot. Nedvomno bi se obneslo, — seveda ne sme dotični računati z bogve kolikšnim dobičkom ter ga pričakovati takoj po prvi uprizoritvi. Knjižnice obdržijo svojo veljavo dolgo, ker se priznane opere tudi po daljših presledkih vedno na novo uprizorjajo ter najdejo vedno novo občinstvo.

Dr. F. G.

Zveza gospodinj kot preizkusna postaja

Slovensko časopisje zadnjih dni prinaša vest, da si je Zveza gospodinj v Ljubljani nadela nalogo kontrole blaga. Pri tem da naj bi jo podpirali Higijenski zavod, Zveza gremijev trgovcev, TOI itd. Za prvo preizkušnjo da je na vrsti milo.

Prepričan sem, da bodo trgovske korporacije o pravem času zavzele svoje stališče. Če se oglašam v tej stvari, storim to kot trgovec s 25-letno prodajno prakso v ino- in tuzemstvu, v dobrem namenu, da obvarujem ZG razočarani, ki — kolikor pač morem posneti iz časopisja — ne morejo izostati. Storitom to tem lažje, ker živim izven meja dravske banovine in pa, ker nimam s prizadetimi milarnami ali drugimi producenti prav nikake zveze.

ZG želi preiskavati blaga in ga opremijati z znakom odobritve, v kolikor blago to zasluži. Prvo je na vrsti milo. Trdim, da je to prvi udarec v — vodo. Vse naše domače tovarne mila — in tudi drugih izdelkov — prinašajo na trg proizvode izključno z lastno tovarniško znamko. Vsaka tovarna torej jasno in glasno priznava svoj izdelek. Ne sramuje se ga, marveč stoji za njim vsa in cela. Če pa je temu tako in je s tem že dana vsakemu konzumentu možnost presoje in izbire, kaj naj potem še ZG išče v milu? Ali mar kemično formulo? Višino maščobe? Pralno sposobnost? Ali kaj?

S kemično formulo si gospodinje ne bodo prav nič pomagale. Višino maščobe jim kaže pralna sposobnost izdelka samega, ne glede na to, da marsikatera tovarna že sama po sebi pove višino maščobe! Kaj naj se tedaj dožene z analizo?

V ostri borbi med seboj skuša vsaka tovarna posebej prinesiti na trg le res dobro blago, kar od le-tega odvisi njen uspeh. Časi, ko se je v propagandi in prodaji moglo operirati z nerensico, so že zdavnaj za nami. Prodaja in propaganda stojita danes na stališču absolutne resnice, dobro vedo, da z resnico stojita in padeta! S te strani je tedaj trg že zdavnaj zavarovan in ZG prihaja prepozno.

Glede preizkušnje same — vprašanje. Preizkusiti bo treba vse vrste mila na trgu. Ali se bo dalo »imprimatur« je enemu, recimo »najboljšemu«? Logično bi bilo. S tem pa se bi reklo monopolizirati dotično vrsto in plesti sebi samemu trnjevo krono... Če pa se bo dal pristaneč oz. odobriti vsem tovarnam ki imajo »dobro« — in slabih ni — izdelke, potem pa ne vem, kar se

Še o rabi krajevnih imen

Dne 3. marca sem se bil odzval g. Podbukovskemu, ker nas je narobe učil raznih predlogov. Moral bi vedeti, da večja mesta in industrijski kraji niso vzori za rabo jezika, ker je narod zmešan in pri nas še od prej precej potujen. Pa makar da govoré Trbovci, da hodijo »iz šitah!« Kdor predava slavistiko, mora govoriti tako, da je prav. Seveda ni po sedani slovnici prav »na Lazah«, a cela Stajerska ni govorila in ne govori drugače. Govorimo »na travnikah, vrhah, v mestah«. To je pač podobno Rusom. — G. Pobukovski me radi tistih borih par vrst deloklavi v 68 vrstah. Zakaj? E, ker navaja stvari, ki jih nisem pisal, in jih ne bi nikoli pisal, ker so otročje smešne. Razen tega me uči še nemškega, italijanskega in bolgarskega, kar sem res že skoro vse pozabil.

Ne razumem razburjenja: Njegov prvi članek, moj odziv, njegovo repliko in moje današnje naj čitajo in sodijo tisti, ki res kaj znajo. Drugim pa itak ni pomagati. Dalje bi bilo dobro, da bi g. P. opozarjal na »svoje« članek (in ne »moje«!) Srečo ima gospod, da je mlad; pred vojno bi s slovenščino ne bilo šlo. — Pa čemu bi se grdo podajala, ko sva morda soseda? Saj on je Podbukovski, jaz pa —

Gaberski.

Na banketu

— Na našem banketu je bilo v začetku tako dolgočasno, da so hoteli ljudje kar zbežati. Ko je pa vstal predsednik in spregovoril nekaj besed, je zavladalo med gosti splošno veselje in navdušenje.

— Kaj je pa povedal?
— Dejal je, da bo on vse plačal.

Zanimivosti iz domačega sporta

Sabljaški turnir Češkoslovaška : Jugoslavija v Ljubljani

Ljubljana, 3. maja.

Za binkošti se bo vršilo v Ljubljani državno prvenstvo v sabljanju in floretu; udeležili se ga večina klubov v državi, ki goje ta sport. Prijavili so se Concordia in Makabi iz Zagreba, Borački klub iz Splita, Juda Makabi iz Novega Sada in drugi. Organizacija je v rokah SK Ilirije, katere člani se tudi udeležijo državnega prvenstva.

Državno prvenstvo se prične na binkoštno nedeljo, v ponedeljek se bo pa vršil meddržavni turnir Češkoslovaška-Jugoslavija. Pogajanja s Čehoslovaki so se ugodno končala in je match Jugoslavija-Češkoslovaška definitivno zasiguran. Državno prvenstvo in meddržavni turnir se bosta deloma vršila v dvorani OUZD, deloma pa v Unionu. To bo pač ena najzanimivejših letošnjih sportnih prireditev.

Nogometno moštvo bo igralo na praznik vnebohoda v Zagrebu proti Gradjskemu revanžu prijateljsko tekmo. V februarju je gostoval Gradjski v Ljubljani in ga je Ilirija porazila s 3 : 1. Seveda je vprašanje, če bo mogla Ilirija svoj uspeh v Zagrebu ponoviti, kajti v boji močno handicapirana. Moštvo pojde v Zagreb brez leota, ki se je močno pobil na kolenu, bolna sta pa tudi Janko in Svetec. Brez teh igralcev Ilirija ne more računati na uspeh in bo lahko zadovoljna, če bo izsilila vsaj remis. Gradjski je odigral v zadnjem času vrsto težkih tekem in je v prav dobri formi, nasprotno je pa Ilirija že več tednov počivala.

Z binkoštnim turnirjem Ilirije najbrž ne bo nič. Ilirija se je pogajala z državnim prvakom BSK za dvodnevno gostovanje v Ljubljani, podsavez pa seveda ni našel razumovanja za iniciativnost Ilirije in je odredil, da se za binkošti odigra prvenstvena ligina tekma Ilirija-Primorje. Na ta način se res zelo pospešuje zanimanje za nogomet v Ljubljani in zato seveda ni čuda, da so igrišča prazna.

V nedeljo odigra Ilirija prvenstveno ligino tekmo s ISSK Mariborom. Maribor je bil za Ilirijo vedno najtíjši orh in pri-

jateljim nogometa je gotovo še znan je-senski poraz Ilirije v Mariboru, kjer je bila porazena s 6 : 2. Maribor letos sicer ni v takšni formi kot jeseni, vendar bo pa imela Ilirija z njim dovolj posla in se bo morala pošteno potruditi, če si bo hotela priboriti obe točki, ki sta ji potrebni za naslov podsavčnega prvaka. Če Ilirija zmaga, bo siguran prvak, če pa izgubi, bo tekmo odločila prvenstvena tekma s Primorjem.

Na praznik bo igral ZSK Hermes proti SK Zeleznčarju iz Maribora. Zeleznčarji, ki so tudi sodelovali v liginem prvenstvu so mlado, mnogo obetajočo ambiciozno moštvo, ki je v podsavčnem prvenstvu doseglo nekatere prav lepe uspehe. Tako je bila senzacionalna zmaga jeseni nad Mariborom, ter letošnje spomlad nad Primorjem v Mariboru. Tekma se bo odigrala na igrišču ZSK Hermesa ob 16.30.

— **Teniškim igralcem »Ilirije«.** Na praznik, 5. t. m. prične novi teniški trener g. Ertl z Dunaja s poukom. — Vsi člani, ki reflektirajo na pouk, se v lastnem interesu naprošajo, da se prijavijo na igrišču, da bodo uvrščeni.

— **Iz teniškega sporta.** Poročali smo, da je Maribor odstopil izvedbo nacionalnega turnirja za prvenstvo dravske banovine Iliriji. Ilirija je nameravala turnir odigrati v dneh 26.—29. junija. — Savez v Zagrebu pa Iliriji tega termina ne da, kar bo izzvalo gotovo nova nesoglasja, ter nezaupanje do savezne uprave še poudarilo.

— **Sodobni problemi sporta.** Pod gornjim naslovom priredi SK Ilirija v petek 6. maja v dvorani Delavske zbornice sklopično predavanje. Predava absolvent berlinske visoke šole za telesno kulturo, sedaj trener Ilirije, g. Drago Ulaga. Predavje bodo pojasnevale številne sklopične slike iz raznih sportnih disciplin, posnete v inozemstvu in doma. Na predavanju se danes opozarjamo našo sportno publiko.

Koncert

„Ivana Filipoviča“

Po vzoru čeških učit. pev. moških zborov ustanovljeni moški učit. pev. zbor »Ivana Filipoviča« iz Zagreba je priredil včeraj svoj prvi reprezentativni koncert v Ljubljani, prej pa je absolvirati koncerte z istim vspehom že v Zagrebu, Novem Sadu in Beogradu. Kljub občutni gospodarski krizi, ki škoduje največ kulturnim prireditvam, je »Ivana Filipoviča« vendarle v Union privabil častno število poslušalstva. To je sledilo izvajanjem visokointeligenega bratskega pevskega kora pod vodstvom rutiniranega, dasi še mladega pevovodje Borisa Papanodpula z veliko pazljivostjo ter zlasti nagajalo z opravičnim odkritosrčnim in močnim aplavzom pesmi, ki so kazale izraziti jugoslovski narodni glasbeni pečat, kakor n. pr. pesmi Dobroniča, Vajsa, Vrhovskega in Papanodpula. Pevskemu zboru »Ivana Filipoviča« so bili poklonjeni trije lepi venci. Dr. Švigelj in g. Bezeljak sta v imenu Hubadove župe izročila »Filipoviču« prvi venec, gga. Dimnik in Kobal v imenu JUJ, sekcie za dravsko banovino drugi in g. Župančič ter ga. Miklijeva tretji v imenu učit. pev. zbora dravske banovine. Koncert je zlasti v moralnem oziru uspel kar najlepše ter je pokazal izredno visoko pevsko kulturo hrvatskih učiteljev. Podrobno o izvajanjih poročamo jutri. Po koncertu je JUJ sekcijska Ljubljana dragim gostom v Unionu priredila prijateljski večer, ki je potekel v znaku ljubeznive bratske sloge. Kot prvi je v imenu mestne občine in njenega prebivalstva pozdravil bratske pevce g. Likozar, kateremu se je zahvalil predsednik »Filipoviča« g. Krajačič. G. Dimnik je nato v imenu sekcie JUJ za dravsko banovino poudarjal zaslužno splošno kulturno delo »Filipoviča« in mu častil k lepemu uspehu, za kar se mu je zahvalil v izbranih, vznešenih besedah v imenu učit. sekcie za sasko banovino g. Logomercar. In ker pevci ne le radi pojo, ampak tudi radi govorijo, smo slišali še šaljivo-resne besede dr. Šviglja, ki je zastopal Hubadovo pevsko župo, njemu je odgovarjal g. Bogunović, v imenu banske uprave mu je sledil g. Andrej Rapa, temu g. Oster v imenu učiteljev pevcev mesta Zagreba, njemu zopet g. Drago Župančič v imenu učit. pev. zbora slov. učiteljev, nato je napil g. Krajačič meni, jaz pa sem zaključil dolgo vrsto govorov z željo, da postanemo tudi muzikalno samobitni Jugoslovani. Razšli smo se z željo, da se v jeseni, ki bo za našo glasbeno umetnost morda ugodnejša, zopet vidimo.

Samomorilna epidemija

Ljubljana, 3. maja.

Letošnja pomlad je posebno hudo prizadela živčno strle ljudi, ker ne morejo več užiti pomladnih sladkosti stvarstva (vsaj tako si večina domišljuje). V takem primeru vidijo edin izhod v begu iz življenja. Ta pojav je značilen zlasti za mesec maj in vse statistike kažejo, da je baš v maju največ samomorov. Značilno je to tudi posebno v letih, ko je prehod iz zime v pomlad nagla. Duševno slabi ljudje si ne morejo prilagoditi nagli izpremembi, dočim se v drugih letih, ko se pomlad tako rekoč prikrade v deželo, lažje navadijo in se počasi pomirijo. Tako je tudi z letošnjo pomladjo, upamo pa, da ne bo ostalo pri započetih manjših samomorov, temveč da se bodo tudi najbolj črnogledi obupanci navadili božjega solnca.

s točkama, ki si je z njima na velikih koncertih pred najkritičnejšo publiko zaslužila največje uspehe. Ze sam nastop teh dveh priznanih umetnic nam jamči za umetnostno višino prireditve, izkazal se bo pa gotovo tudi sveži ženski zbor z Volaričevim »Divjo rožico« in Satnerjevim »Dedkom Krimom«.

Učiteljstvenice bodo torej na najlepši način izkazale mamicam ljubezen in spoštovanje, javnost naj jim pa svoje priznanje izkaže z obilnim obiskom, da bodo prirediteljice mogle pomagati revni deci, kakor so se namenile. Čast jim, a tudi njih profesoricam in profesorjem, ki jim pomagajo, saj so s tem dokazali, da so res moderni sodobni pedagogi.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek 3. maja, katoličani: Najdanje sv. križa, Solničarica, pravoslavni 20. aprila: Velikonočni torek.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Ena noč v Grand hotelu. Kino Ideal: Veseli manevri. IV. interna vaja gojencev drž. konservatorija ob 18. v Filharmonični dvorani.

Predavanje g. Atanackovičeve ob 18. v Delavski zbornici.

DEŽRNE LEKARNE

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1, Bohinec, Rimska cesta 24 in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Narodno gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek, 3.: Zaprtó.
Sreda, 4.: Leda. Red D.
Četrtek, 5.: Gospoda Glumčevići. Izven. Znižane cene.
Petek, 6.: Zaprtó.
Sobota, 7.: Ob 15.: Gostovanje Jeseniške mladine. Globoko znižane cene. — Ob 20.: Kvadratura kroga. Red A.
Nedelja, 8.: Kar hočete. Izven. Zniž. cene.

Krležna drama »Leda« je dosegla pri obeh dosedanjih uprizoritvah zelo lep uspeh. Delo je izvrstno postavljeno in nastudirano. Repriža bo v sredo 4. t. m. za red D v premijerski zasedbi.

»Gospoda Glumčevići« se ponovi v četrtek 5. t. m. zvečer v ljubljanski drami kot izvenpredstava po znižanih cenah.

Gostovanje jeseniške osnovnošolske mladine na našem odru. V soboto, dne 7. t. m. gostujejo na našem dramskem odru jeseniški soljarji in uprizorijo naslednja dela: V bratskem objemu, mladinska spevoigra. Dalje simbolični teatovadni nastop »Deca in metulje, k sklepu pa bajko »Gozdica, mlada čarovnica«. Čisti dobiček je namenjen revni deci jeseniških brezposelnih družin. Cene so iste kakor pri naših dijaških predstavah, ob 20 Din navzdol. Obisk najtopleje priporočamo.

OPERA.

Začetek ob 20.

Torek, 3.: Rusalka. Red C.
Sreda, 4.: Cavalleria rusticana, Glumač. Red E.
Četrtek, 5.: Trije mušketirji. Izven. Znižane cene.
Petek, 6.: Zaprtó.

Pri današnji letošnji premijeri Dvorkove opere »Rusalka« poje vlogo čarovnice gospa Kogejeva in ne, kakor je bilo pomotoma javljeno, gospa Španova. Ker je gospa Španova bolna, je prevzela vlogo druge vile gospa Škrjančeva. V naslovni vlogi nastopi gospa Gjunjenac-Gavella, v vlogi povodnega moža pa g. Jostip Križaj. Ostalo zasedbo smo že javili. Predstava se vrši za red C.

Ljubljanska opera uprizori v sredo 4. t. m. Mascagnijevo opero Cavalleria rusticana in na Leoncavallovo Glumač. Zasedba posameznih vlog ista kakor pri premijeri, le vlogi Lucije poje tokrat gospa Golobova. Predstava se vrši za red B.

Na praznik 5. t. m. se poje zvečer ob 20. uri v operi »Trije mušketirji« po znižanih opernih cenah.

Radionrogram

Sreda, 4. maja.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 14: Salonski kvintet; 19: Dr. N. Preobraženski: Ruščina; 19.30: Literarna ura: M. Kranj: »Težaki in življenje« (Silvester Škerlj); 20: Plošče; 20.15: II. Haydnova proslava (prenos iz Maribora); 22: Čas in poročila in napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 5. maja.

9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje: Nedeljske misli (ravn. Jagodic); 10.30: Bogo Plenčar: Šah; 11: Operne arije poje g. Jože Gostič s spremljevanjem salonskega kvinteta; 12: Čas, poročila, plošče; 15.15: Cvetiči majnik v literaturi in pesmi: I. Cankar: Spomladi; 16: Slovenska narodna pesem (poje Akademski oktet); 16.45: Zabavni kotiček, g. Mirko Kragelj; 17: Salonski kvintet; 20: Pero Horn: Vrgoslovje; 20.30: Klasična glasba. Poje baritonist prof. Mirko Pugelj s sodelovanjem prof. Jeraja (violina, viola) in M. Lipovska (klavir); 21.15: Pevski kvartet Glasbene Maticе; 22: Orkester »Triglava«; 23: Napoved programa za naslednji dan.

